

19 Příloha 4 – Možnosti finanční podpory

Rozvoj kompostování bioodpadu do r. 2010 představuje cca 1 mld. Kč očekávaných investičních nákladů. I při předpokládané podpoře z veřejných zdrojů zůstane významnou součástí finanční účast soukromého sektoru. Předpokladem této účasti je ekonomická efektivnost kompostování, zabezpečující rychlou a uspokojivou návratnost investic. Pro ekonomicky efektivní kompostování je třeba zabezpečit spolehlivý tok příjmů s orientací na příjmy za zpracování odpadů. V podmínkách ČR je v současné době cena za zpracování odpadu na kompostárnách na úrovni 1/4 - 1/3 ceny za skládkování odpadů. V některých případech např. u lignocelulózových bioodpadů, které jsou na kompostárnách nezbytným strukturním materiálem je tato cena nulová a zároveň jsou evidovány snahy některých producentů odpadů prodávat odpady na kompostárny úplatně jako druhotnou surovinu. Ke zvýšení ceny za zpracování bioodpadu na kompostárnách pomůže pouze vymáhání zákazu skládkování separovaného bioodpadu a razantní zvýšení cen za skládkování odpadů.

Dalším předpokladem efektivního kompostování je minimalizace nákladů. V nákladech se významně promítá odpis z ceny investičních prostředků. Příznivé stavební investiční náklady jsou zejména u kompostáren rekolaudovaných z různých nevyužitých vodohospodářsky zabezpečených zařízení (silážní žlaby, hnojiště, uhelné sklady, zemědělská složiště). U nově budovaných zařízení záleží především na míře vodohospodářského zabezpečení kompostárny. Jeden m² vodohospodářsky zabezpečené výrobní plochy kompostárny je možno pořídit za 1800 - 2000 Kč. Stavební investiční náklady na kompostárnu o roční kapacitě zpracování odpadů 10 tis. t činí 12 - 14 mil. Kč. Vodohospodářské zabezpečení kompostáren lze omezit např. kompostováním na uzavřených složištích popelnatých odpadů a jiných skládek s vlastním vodohospodářským zabezpečením případně na ploše důlní výsypky. Další úspory stavebních investičních nákladů vznikají budováním kompostáren v návaznosti na již vybudované sběrné dvory nebo na jiné objekty odpadového hospodářství nebo údržby zeleně.

Investiční náklady na strojně technologické linky při kompostování musí být úměrné kapacitě kompostárny. V současných podmínkách si nemůže provozovatel kompostárny většinou dovolit nákladné zařízení biofermentorů, případně různé halové nebo kontejnerové systémy kompostování. Většina kompostáren v České republice je vybavena pouze univerzálním nakladačem většinou s čelní lžicí, kterým se provádějí překopávky a expedice kompostu. Pro intenzivní kompostování odpadů ze zeleně je však zapotřebí ještě frézový překopávač kompostů a rotační síto. Investiční náklady na takovéto kompostárenské linky představuje 8 - 12 mil. Kč a nemohou být na jedné kompostárně využity. K minimalizaci strojních investičních nákladů se doporučuje sdružování provozovatelů kompostáren k nákupu mobilních kompostárenských linek, které jsou schopny obsloužit až 6 kompostáren o celkové kapacitě 120 tis. t zpracovaných bioodpadů. Služby již existujících mobilních linek se nabízejí kompostářům již nyní.

19.1 Státní rozpočet

Informace o možnostech získání prostředků v rámci programů, které jsou součástí státního rozpočtu, je zpravidla možné získat na příslušném krajském úřadě (referát regionálního rozvoje nebo životního prostředí), případně na územních odborech Ministerstva životního prostředí ČR a Ministerstva zemědělství ČR a dále na Ministerstvu financí ČR a dalších ministerstvech.

Základní zdroje informací o možnostech podpory ze státního rozpočtu jsou zejména tyto:

- Ministerstvo financí ČR, Podpora podnikání, <http://www.mfcr.cz/index.php?r=39>

- Ministerstvo průmyslu a obchodu:
 - Podpora podnikání v ČR, http://www.mpo.cz/CZ/Podpora_podnikani/Publikace_-_Podpora_podnikani_v_CR/
 - Programy podpory v energetice, http://www.mpo.cz/CZ/Energetika_a_suroviny/Programy_podpory_v_energetice/
- Ministerstvo pro místní rozvoj, Národní rozvojový plán, <http://www.mmr.cz/cz/rdp/>
- Ministerstvo zemědělství, Dotace a programy, <http://www.mze.cz/default.asp?ch=74&typ=5>

19.2 Územní rozpočty

Uvolňování prostředků z krajských rozpočtů závisí mimo jiné na znění strategických dokumentů kraje:

- Program rozvoje kraje
- Plán odpadového hospodářství kraje
- Program snižování emisí a imisí
- Územní energetická koncepce
- Koncepce Environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty
- Plán rozvoje vodovodů a kanalizací

19.2.1 Jihočeský kraj

- Program rozvoje kraje: <http://www.kraj-jihocesky.cz/index.php?menu=16>

19.2.2 Jihomoravský kraj

- Program rozvoje kraje: <http://www.kr-jihomoravsky.cz/urad/orr/index.htm>
- Granty: <http://www.kr-jihomoravsky.cz/urad/orr/granty/granty.htm>
- Financování z EU: <http://www.kr-jihomoravsky.cz/urad/orr/granty/index.htm>

19.2.3 Karlovarský kraj

- Program rozvoje kraje: <http://www.kr-karlovarsky.cz/odbory/PRKK/prkk.htm>
- Dotace: http://www.kr-karlovarsky.cz/kraj_dotace.html
- Granty: http://www.kr-karlovarsky.cz/kraj_dokumenty.html

19.2.4 Kraj Vysočina

- Program rozvoje kraje: <http://extranet.kr-vysocina.cz/download/ORR/PRK/schvaleny2002-02/>
- Granty a dotace: http://www.kr-vysocina.cz/vismo/zobraz_dok.asp?u=450008&id_org=450008&id_ktg=61056&archiv=0&p1=&p2=&p3=

19.2.5 Královéhradecký kraj

- Program rozvoje kraje: <http://www.kr-kralovehradecky.cz/dokument/rozvoj/index.htm>

- Granty: <http://www.kr-kralovehradecky.cz/dokument/granty03/index.htm>

19.2.6 Liberecký kraj

- Strategie kraje: <http://www.kraj-lbc.cz/public/strategie/>
- Granty: <http://www.kraj-lbc.cz/index.php?page=315>

19.2.7 Moravskoslezský kraj

- Dotace: <http://www.kr-moravskoslezsky.cz/granty.html>
- Podpora inovačních aktivit malých a středních podniků: http://www.kr-moravskoslezsky.cz/akt_podpora.html

19.2.8 Olomoucký kraj

- Program rozvoje územního obvodu Olomouckého kraje a Operační program Olomouckého kraje: http://www.kr-olomoucky.cz/dalsi_index.html#dokumenty/hlavni.jsp
- Granty a dotace: http://www.kr-olomoucky.cz/dalsi_index.html#granty/granty_hlavni.jsp

19.2.9 Pardubický kraj

- Program rozvoje kraje: <http://www.pardubickykraj.cz/odbor/osrk/prpk.html>
- Grantové programy: <http://www.pardubickykraj.cz/grant/default.html>

19.2.10 Plzeňský kraj

- Program rozvoje kraje: <http://www.kr-plzensky.cz/article.asp?itm=4415>

19.2.11 Středočeský kraj

- Program rozvoje kraje: http://www.kr-stredocesky.cz/index.php?template=stred_kraj/prog_rozvoje.html
- Granty: <http://www.kr-stredocesky.cz/index.php?template=urad/granty.html>

19.2.12 Ústecký kraj

- Program rozvoje kraje: http://www.kr-ustecky.cz/vismo/dokumenty2.asp?u=450018&id_org=450018&id=68289&p1=0&p2=0&p3=

19.2.13 Zlínský kraj

- Program rozvoje kraje: <http://www.kr-zlinsky.cz/index.php?ro=43998>
- Dotace a granty: <http://www.kr-zlinsky.cz/index.php?ro=56827>

19.2.14 Kraj hl.m. Praha

- Strategie: <http://www.praha-mesto.cz/Pages/menuObsah.asp?oblast=326>
- Granty: <http://www.praha-mesto.cz/urdeska/urdeska.asp?id=12>

19.3 Státní fond životního prostředí

Ekonomické problémy s budováním a provozováním kompostárny mohou být zmírněny využitím podpory ze SFŽP (program 4.2 na podporu využití a zneškodnění odpadů). Investoři kompostáren mohou získat až 80% podporu investičních nákladů, z toho obce a neziskové organizace až 40% finanční dotaci investičních nákladů.

19.4 Programy a fondy Evropské unie

19.4.1 Phare

Program Phare je hlavním nástrojem, jehož prostřednictvím Evropská unie zajišťuje svou finanční a technickou spolupráci se zeměmi střední a východní Evropy při jejich přípravách na přistoupení k Evropské unii.

Rozpočet Phare na léta 1989 až 2001 přesáhl částku 15 miliard € (480 miliard Kč). Na investice v České republice bylo z prostředků Phare dosud přímo vynaloženo 841 milionů € (26,9 miliard Kč). Objem prostředků Phare každoročně vyčleňovaný pro Českou republiku v období 2000-2002 činí 79 milionů € (2,52 miliard Kč). Tato částka ale nezahrnuje časté mimořádné dotace: například v roce 2000 Česká republika takto navíc obdržela 23 milionů € (0,73 miliardy Kč) a v roce 2001 celkem 8 milionů € (0,25 miliardy Kč). Pro rok 2002 se počítá s 25 miliony € (0,8 miliardy Kč) navíc.

Mimoto Česká republika čerpá i z programů Phare určených pro více příjemců současně: Evropská komise tyto programy určila k plnění potřeb zjištěných ve všech kandidátských zemích. V rámci těchto programů se financují projekty, které jsou ku prospěchu souběžně několika zemím najednou. Komise tyto projekty vybírá po poradě se zástupci všech zainteresovaných zemí. Na tyto „multibenefičiární“ programy bylo dosud vynaloženo 2,6 miliardy € (83,2 miliard Kč).

Typy projektů financovaných z prostředků EU

Financování z prostředků EU se uplatňuje v několika různých typech projektů EU, z nichž má ČR prospěch:

- Služby včetně poradenství a školení a včetně studií, jejichž náplň se týká přípravy na členství v EU a implementace projektů financovaných ze zdrojů EU.
- Dodávky vybavení, které má České republice pomoci uplatňovat legislativu a politiku EU (acquis communautaire).
- Stavební díla v rámci budování infrastruktury pro dopravu a pro ochranu životního prostředí (např. čistírny odpadních vod) s cílem pomoci České republice dosáhnout příslušných standardů EU.
- Grantové a úvěrové programy, podle nichž se ustavují nebo podporují fondy s jasně formulovanými kritérii. České firmy, nevládní organizace i jednotlivci jsou vyzýváni k předkládání žádostí o granty a úvěry, které jsou posléze udíleny žadatelům nejlépe splňujícím stanovená kritéria. Patří sem i programy Společenství, dosud zpravidla otevřené pouze pro členské státy Unie, avšak nyní rozšířené i na kandidátské země. Jde o programy v oblasti vzdělávání a profesní přípravy.

Veškeré prostředky se poskytují jako granty, nikoli jako půjčky. V některých případech se příjemce grantu může rozhodnout, že prostředky od Phare zapůjčí firmám nebo jiným organizacím, ale

Evropská unie tyto prostředky nikdy nežádá zpět, pokud byly použity k účelům, na které byly poskytnuty. Projekty určené na služby, dodávky a stavební díla musí realizovat firmy, které jsou k tomu způsobilé a které byly vybrány v nabídkovém řízení, případně také specializované vládní i nevládní instituce.

19.4.2 ISPA

Program ISPA zajišťuje finanční prostředky na investiční akce v oblasti dopravy a životního prostředí s cílem pomoci partnerským zemím dosáhnout evropských standardů v oblasti životního prostředí a dopravní infrastruktury. ISPA poskytuje investiční krytí pro výstavbu a přestavbu objektů. V období 2000-2002 takto Česká republika v ročním průměru získává z prostředků ISPA 70 milionů € (2,24 miliard Kč).

19.4.3 SAPARD

Program SAPARD pomáhá kandidátským zemím řešit konkrétní problémy Společné zemědělské politiky a zvládat strukturální změny v jednotlivých zemědělských odvětvích. Na období let 2000-2002 činí plánovaný roční objem finančních prostředků pro Českou republiku 22 milionů € (0,7 miliard Kč) ročně.

Příděly finančních prostředků na činnosti financované ze zdrojů EU v České republice na léta 2000-2002 tedy činí přibližně 171 milionů € (5,4 miliard Kč) ročně.

Výňatky z priorit a opatření

- 1.1.3. Skladovací kapacity pro vedlejší produkty živočišné výroby. Investice jsou zaměřené na výstavbu a rekonstrukci zařízení pro skladování vedlejších produktů živočišné výroby, tzv. jímek na kejdu a pevná hnojiště.
- 2.1. b) Rozvoj venkovské infrastruktury. Finanční prostředky programu SAPARD mohou být využity na následující činnosti: ...výstavba nebo obnova zařízení k využití obnovitelných zdrojů energie – kotelen na biomasu, ..., zařízení pro třídění odpadu a pro výrobu a distribuci bioplynu.
- 2.2 Rozvoj a diverzifikace hospodářských činností, zajišťujících rozmanitost aktivit a alternativní zdroje příjmu. Finanční prostředky programu SAPARD mohou být využity na následující činnosti: ..., obnovitelných zdrojů energie, využití odpadů jako druhotných surovin, ...

19.4.4 Komunitární programy

Termín "komunitární programy" se používá pro aktivity, které Evropské společenství vytvořilo v průběhu let s cílem podpořit kooperaci mezi členskými státy v různých specifických oblastech, které souvisejí s politikami Společenství. Ačkoliv tyto programy byly původně určeny výlučně pro členské státy, v rámci procesu přípravy nových zemí na vstup do EU je účast na programech postupně rozšiřována i na tyto země.

19.4.5 Strukturální fondy

Strukturální fondy a Kohezní fond představují část strukturální politiky Společenství, která má za cíl omezit rozdíly v podmínkách pro rozvoj mezi různými regiony a různými členskými státy a tím podpořit hospodářskou a sociální soudržnost.

Pro podporu regionů má Evropská unie čtyři finanční nástroje:

- Evropský sociální fond (the European Social Fund – ESF) byl vytvořen Římskou smlouvou v roce 1957.
- Evropský záruční a orientační fond (the European Guidance and Guarantee Fund – EAGGF), oddělení orientace bylo založeno v roce 1962 a v roce 1964 se z něho vyčlenilo záruční oddělení.
- Evropský fond regionálního rozvoje (the European Regional Development Fund – ERDF) byl založen v roce 1975.
- Finanční nástroj pro řízení rybolovu (the Financial Instrument for Fisheries Guidance – FIFG) byl vytvořen v roce 1993.

Pro podporu využívání BRO je použitelný zejména operační program Infrastruktura - doprava a životní prostředí:

Priorita 3 - Zlepšování environmentální infrastruktury

Opatření 3.4 Nakládání s odpady a odstraňování starých zátěží

Předpokládané operační cíle opatření:

- snížení množství odpadu ukládaného na skládkách
- zvýšení množství recyklovaného a využitého odpadu a jeho podílu na celkové produkci odpadu
- snížení ohrožení jednotlivých složek životního prostředí

Konečným příjemcem pomoci u jednotlivých opatření mohou být obce, sdružení obcí, kraje, sdružení krajů, společnosti vlastněné obcemi, státní a příspěvkové organizace, nevládní neziskové organizace a soukromé subjekty, včetně podnikatelských.

19.4.6 Informace o možnostech financování z EU jsou dostupné na:

- Delegation Evropské komise v české republice, Finanční podpora z EU, <http://www.evropska-unie.cz>
- Ministerstvo Financí, Centrum pro zahraniční pomoc, <http://phare.mfcr.cz>
- Strukturální fondy Evropské unie, <http://www.strukturalni-fondy.cz>
- Ministerstvo životního prostředí, Evropské fondy:
 - předvstupní období: ISPA, Phare, SAPARD
 - po vstupu do EU: Fond soudržnosti (Kohezní fond) a Strukturální fondy
- Ministerstvo pro místní rozvoj
 - Program PHARE, <http://www.mmr.cz/cz/eu-funds/phare/>
 - Program SAPARD, <http://www.mmr.cz/cz/eu-funds/sapard/>
 - Nástroj ISPA, <http://www.mmr.cz/cz/eu-funds/ispa/>
 - Fond soudržnosti, <http://www.mmr.cz/cz/eu-funds/fs/>
- Sapard, <http://www.sapard.cz>
- Ministerstvo průmyslu a obchodu
 - Strukturální fondy EU, http://www.mpo.cz/CZ/Evropska_unie/Strukturalni_fondy_EU/
 - Phare 2003, http://www.mpo.cz/CZ/Evropska_unie/Phare_2003/

19.5 Soukromé a veřejné financování

19.5.1 Podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond, a.s.

Program Investice

Podprogram Zemědělec

C.2.1.1. Předmět a účel podpory

Cílem podprogramu je zejména vytvořit předpoklady pro rozvoj perspektivních zemědělců-prvovýrobců a usnadnit investiční obnovu lesa.

V rámci tohoto podprogramu jsou podporovány následující investice s možným využitím pro rozvoj využívání BRO:

- nákup strojů, zařízení, technologií,
- stavební investice,
- ekologické investice do půdy (protierozní opatření, zřízení rybníků a vodohospodářských zařízení, čističky odpadních vod z provozu zemědělské výroby, jímky na exkrementy zvířat, apod.),
- investice na úsporu energie a na využití energie z obnovitelných zdrojů.

19.5.2 Českomoravská záruční a rozvojová banka, a.s.

➤ Program na podporu rozvoje municipální infrastruktury

Základní informace o programu

Program financování municipální infrastruktury je realizován na základě dohody uzavřené mezi vládou České republiky a vládou Spojených států amerických. Jeho cílem je stimulovat v našem bankovním systému poskytování dlouhodobých půjček s přijatelnou úrokovou sazbou na rozvoj měst a obcí v České republice. Finanční prostředky Programu spravuje Municipální finanční společnost, a.s. (dále jen MUFIS), která je poskytuje obchodním bankám v ČR, aby s jejich pomocí mohly poskytovat výhodné dlouhodobé úvěry městům a obcím podle podmínek Programu.

Od roku 1995 již bylo s využitím finančních zdrojů Programu poskytnuto více než 120 úvěrů v celkové výši cca 1,4 miliardy Kč. Splatnost většiny poskytnutých úvěrů byla delší než 10 let.

Kdo může získat úvěr

Příjemcem úvěru z prostředků Programu mohou být města a obce ČR nebo jejich sdružení a také podniky zajišťující provoz v příslušné oblasti infrastruktury, pokud je obec jejich zřizovatelem nebo v nich má vlastnický podíl. Programové zdroje mohou využívat i vyšší orgány příslušné územní samosprávy.

Jaké úvěry lze získat

S využitím finančních prostředků Programu mohou být poskytovány úvěry ve výši až 100 mil. Kč se splatností až 15 let a s úrokovou sazbou max. 9 % p.a., která se nemění po celou dobu splácení úvěru, což příjemci úvěru usnadňuje kalkulaci budoucích nákladů.

Na co lze úvěr žádat

Z prostředků programu může být financována zejména (body nepoužitelné pro účely podpory využívání BRO jsou vynechány):

- výstavba a rekonstrukce inženýrských sítí, (plynifikace, vodovody, kanalizace, elektrifikace), vč. zainvestování pozemků pro bytovou výstavbu,
- výstavba a rekonstrukce čističek odpadních vod, zařízení na skládkování a likvidaci tuhého domovního odpadu,
- výstavba, konverze nebo rekonstrukce kotelen a navazujících topných systémů pro vytápění bytových domů,
- menší stavby ke zlepšení životního prostředí, dopravní bezpečnosti obyvatel,
- případné další stavby, jejichž investorem je obec nebo další výše uvedený subjekt (po předchozí konzultaci s MUFIS)

19.5.3 Služby městům a obcím poskytované Českou spořitelnou, a. s.

Česká spořitelna nabízí krátkodobé, střednědobé a dlouhodobé úvěry pro rozvoj měst a obcí při výhodném úroku, dále poradenské služby, expertizy finančních možností, pomoc při zpracování prospektu emitenta. Finanční prostředky je možné využít i pro řešení ekologických problémů.

➤ Program podpory vodohospodářských investic v ČR

Českomoravská záruční a rozvojová banka, a.s. poskytuje úvěry na výše uvedený program výhradně investorům, kteří při výběru a realizaci konkrétních akcí postupují v souladu s Pravidly Ministerstva zemědělství pro poskytování a čerpání státní finanční podpory v rámci dále uvedených programů:

- 329 030 „Výstavba a technická obnova vodovodů a úpraven vod“
- 329 040 „Výstavba a technická obnova čistíren odpadních vod a kanalizací“

➤ Podpory malého a středního podnikání

Podpory malého a středního podnikání jsou poskytovány formou zvýhodněných záruk za úvěr, leasing, kapitálový vstup a za návrh do obchodní veřejné soutěže (program ZÁRUKA). Dále jsou poskytovány zvýhodněné středně či dlouhodobé úvěry (programy KREDIT a START), příspěvky na úhradu úroků (programy TRH, VESNICE a REGENERACE) a ostatní příspěvky. Ostatní příspěvky mohou být poskytovány na zvýšení zaměstnanosti (program SPECIAL), na získání certifikátu podle norem řady ISO 9000 nebo 14000, EMAS či značky shody s normou ČSN TEST (program TRH) popř. ostatní příspěvky na náklady spojené s kapitálovým vstupem (program ZÁRUKA) či vytvářením kooperačních sdružení (program KOOOPERACE). Prostředky pro tyto podpory jsou poskytovány ze státního rozpočtu. Podpory jsou poskytovány na smluvním základě při splnění základních podmínek stanovených v programech podpory podnikání. Podnikatelský projekt musí mít charakter průmyslové, stavební nebo řemeslné výroby, služeb včetně zdravotnických a lékárenských, obchodu, vnitrozemské vodní dopravy a osobní hromadné dopravy regionálního významu (s výjimkou taxislužby). Podrobný seznam oborů, které jsou podporovány je uveden v příloze.

Souběžně s uvedenými programy MSP se realizuje též program POHRANIČÍ, který umožňuje podnikatelům získat dotaci, pokud uskutečňují podnikatelský záměr v příhraničním území s NSR nebo Rakouskem.